

ENERGIE ZORG & WELZIJN
SMART CITIES WATER
SMART INDUSTRY
CIRCULAIRE ECONOMIE

Concept Commissieplan 2019
Normcommissie 302 145 'Grafische symbolen'

Normalisatie: de wereld op één lijn.

COMMISSIEPLAN 2019

NORMCOMMISSIE
302 145 'Grafische symbolen'

DATUM
06-03-2019

NEN

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 180
iv@nen.nl
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie-instituut

1 Algemene gegevens

1.1 Commissie

302 145 'Grafische symbolen'

1.2 Werkgebied

Normalisatie op het gebied van het ontwerpen en toepassen van grafische symbolen en andere visuele coderingen in de werkomgeving en in de openbare ruimte met het oog op de informatie en veiligheid. Dit betreft bijvoorbeeld symboolgebruik:

- In en om gebouwen
- Op bedrijfsterreinen
- Op plattegronden en tekeningen
- Op apparatuur

De normcommissie ressorteert onder de Beleidscommissie Arbeid.

Zowel nationaal als internationaal zijn er commissies die aanpalend werk verrichten waardoor afstemming nodig is.

1.3 Belang

Steeds wanneer een noodsituatie optreedt, moeten mensen terugvallen op vooraf aangebrachte veiligheidsapparatuur, -logistiek en -informatie. De normen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de normcommissie Grafische symbolen raken vooral het informatieaspect. Op deze wijze kan het gebruik van producten en voorzieningen worden vergemakkelijkt.

Omdat het belangrijk is dat veiligheidsinformatie eenduidig en helder gepresenteerd wordt, wordt meestal gewerkt met symbolen. Aangezien uniformiteit in de toegepaste symbolen de herkenbaarheid en begrijpelijkheid vergroot - en daarmee de veiligheid - is dit een belangrijk aspect van normalisatie.

Verder maken de globalisatie en toegenomen mobiliteit het belangrijk om internationale afspraken te maken voor het gebruik van symbolen. Op deze manier kunnen gevaarlijke situaties vermeden worden en worden mensen ook in bredere zin ondersteund om voorzieningen en apparatuur optimaal te gebruiken. Door deel te nemen aan het normalisatieproces in Nederland kan invloed worden uitgeoefend op het ontwikkelen van Europese en internationale normen en is men in een vroeg stadium geïnformeerd over de ontwikkelingen. Beïnvloeding van internationale normalisatieprocessen is noodzakelijk om voor belanghebbende partijen in Nederland te komen tot internationale normen die aanvaardbaar en toepasbaar zijn.

Bij de normalisatie voor veiligheidssignalering zijn onder andere de volgende marktpartijen te onderscheiden: overheid (wetgeving, handhaving en toepassing), producenten van veiligheidssignalering, producenten van noodverlichtingsarmaturen, adviesbureaus veiligheid in

DATUM
15-04-2019

PAGINA
3/8

gebouwen/BHV, gebouwbeheerders/eigenaren kantoorgebouwen, industrieplants en bedrijfsgebouwen boten/boorplatforms.

2 Commissiestructuur en relaties

2.1 Nationale structuur

Commissie	Naam
302	Beleidscommissie Arbeid
302 145	Grafische symbolen

2.2 Internationale relaties

Commissie	Naam	Binding
ISO/TC 145	Graphical symbols	Participating-member

Toelichting.

Voor CEN commissies geldt dat de normcommissie advies en stemrecht heeft op de genoemde Europese ontwikkelingen.

Voor ISO commissies geldt dat er onderscheid wordt gemaakt tussen P-leden (participants) en O-leden (observers).

P-leden doen actief mee aan de ontwikkeling van normen en hebben stemplicht.

O-leden hebben toegang tot de documentenstroom en kunnen reageren, maar zij hebben geen stemplicht.

3 Commissiesamenstelling en stakeholdercategorieën

Ledenbestand per 06/03/2019

Naam persoon	Werkgever	Belang-hebbende	Rol	Stakeholder categorie ¹
E. van Aalst	Praktijkbureau Veiligheid	NVVS	lid	1b, 3a, 4a, 4b, 5a, 6a
Th. Boersema	TU Delft, Industrieel Ontwerpen	TU Delft, IO	lid	7
P.M. IJzer	BZK Rijksvastgoedbedrijf	BZK Rijksvastgoedbedrijf	lid	9
M. Koene	Veiligheidsregio Haaglanden	Brandweer Nederland	lid	1b, 2a, 2b, 3a, 4b, 8
B. Lenos	Blomsma Signs & Safety BV	NVVS	lid	
W. Heijboer	Blomsma Signs & Safety B.V.	NVVS	vz	1b, 3a, 4a, 4b, 5a, 6a

¹ zie Bijlage A voor de verklaring van de stakeholdercategorieën

Visualisatie stakeholderparticipatie

In het onderstaande figuur is visueel de mate van deelname van de verschillende stakeholder categorieën weergegeven.

Review belanghebbenden

Laatste review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2018**

Eerstvolgende review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2022**

4 Publicaties

4.1 Nationaal

Normnummer	Titel
NEN 1413:2011	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op bouwkundige tekeningen en in schema's
NEN 1413:2011/A1:2013	Aanvullingsblad 2013
NEN 1414:2007	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op ontruimings- en aanvalsplattegronden
NEN 1414:2007/A1:2013	Aanvullingsblad 2013
NEN 3011:2015	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte
NEN 3050:1972	Kleuren voor het merken van pijpleidingen voor het vervoer van vloeibare of gasvormige stoffen in landinstallaties en aan boord van schepen
NEN 3050:1972/C1:2002	Correctieblad 2002

4.2 Europees

Niet van toepassing

4.3 Internationaal

Voor het werk van ISO/TC 145, zie [publicatieoverzicht ISO/TC 145](#)

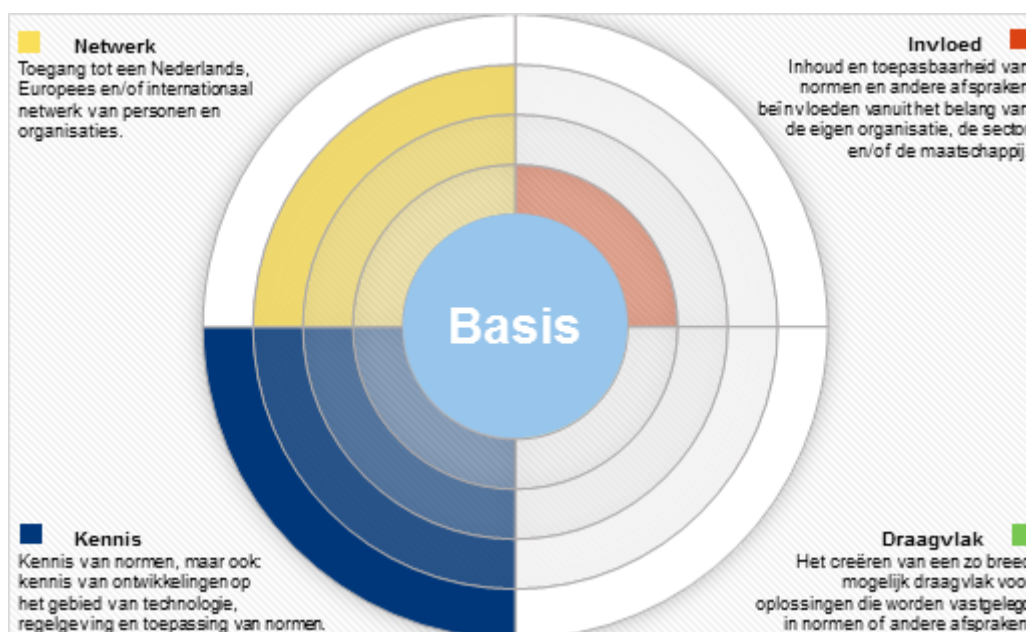
5 Ambitie, doelstellingen en diensten - Het Serviceprofiel

Jaarlijks wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden onder de normcommissieleden van NEN. Hieruit blijkt dat NEN meer duidelijkheid moet geven over de toegevoegde waarde. Dit doen we door middel van het Serviceprofiel.

In het Serviceprofiel wordt de dienstverlening van NEN aan de normcommissie vastgelegd. Het maakt de behoefte van de normcommissie inzichtelijk, waardoor NEN zijn toegevoegde waarde voor de normcommissie kan optimaliseren. Mensen en middelen kunnen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet.

Het profiel bestaat uit vier aspecten:

- **Invloed:** inhoud en toepasbaarheid van normen en andere afspraken beïnvloeden vanuit het belang van de eigen organisatie, de sector en/of de maatschappij.
- **Draagvlak:** het is lastig gebleken voor de 302145 om een groot draagvlak te creëren. voor creëren van een zo breed mogelijk draagvlak voor oplossingen die worden vastgelegd in normen of andere afspraken.
- **Netwerk:** toegang tot een Nederlands, Europees en/of internationaal netwerk van personen en organisaties.
- **Kennis:** kennis van normen, maar ook kennis van ontwikkelingen op het gebied van technologie, regelgeving en toepassing van normen.

6 Werkprogramma, doelstellingen en geplande activiteiten

6.1 Nationaal werk

Normnummer	Titel	Planning	Stand van Zaken
NEN 1413:2011	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op bouwkundige tekeningen en in schema's	2019	De commissie is bezig met de revisie van NEN 1413. Dit zal de 1414-2 worden. Naar verwachting zal dit in 2020 worden voltooid.
NEN 1414:2007	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op ontruimings- en aanvalsplattegronden	2019	De commissie is bezig met de revisie van NEN 1414. Dit zal de 1414-1 worden. Naar verwachting zal dit in 2019 worden voltooid.

6.2 CEN werk

Er bestaat geen Europese equivalent van deze normcommissie.

6.3 ISO werk

Voor het werk van ISO/TC 145, zie [werkprogramma ISO/TC 145](#)

7 Lidmaatschappen van werkgroepen

7.1 Lidmaatschappen van internationale werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
ISO/TC 145	Graphical Symbols	Th. Boersema, W. Heijboer
ISO/TC 145/WG 7	Testing of the usability of graphical symbols	Th. Boersema (convenor)
ISO/TC 145/SC 1	Public Information Symbols	Th. Boersema (convenor), W. Heijboer
ISO/TC 145/SC 1/WG 4	Public information symbols (Revision of ISO 7001)	Th. Boersema, W. Heijboer
ISO/TC 145/SC 1/WG 5	Public information guidance systems	Th. Boersema
ISO/TC 145/SC 2	Safety identification, signs, shapes, symbols and colours	W. Heijboer
ISO/TC 145/SC 2/WG 1	Safety identification, shapes, symbols and colours	W. Heijboer, Th. Boersema
ISO/TC 145/SC 2/WG 3	Safety guidance systems	W. Heijboer
ISO/TC 145/SC 2/WG 6	Safety identification for the content of piping systems and tanks	W. Heijboer(Convenor)

8 Evaluatie en voortgangsrapportage(herzien voor 2019)

In 2018 is de commissie voornamelijk bezig geweest met de herziening van NEN 1414-1. De norm zal in 2019 afgerond en gepubliceerd worden.

Er is in 2018 weinig tijd en ruimte geweest om aan de overige nationale normen te werken. In 2019 zal de herziening van de 1414-2 gestart worden.

Voor NEN 3050 is destijds besloten om niet de norm te herzien, maar om binnen ISO een norm te ontwikkelen voor leidingsignalering en tankmarkering.

Op internationaal niveau is de werkgroep ISO/TC145/SC2/WG6-Safety identification for the content of piping systems and tanks op 30 augustus 2016 gestart met het ontwikkelen van ISO 20560.

Nederland is initiatiefnemer en de heer Heijboer is voorzitter en NEN secretaris van deze werkgroep. De ISO 20560-1 is in de DIS fase en de ISO 20560-2 is in de CD fase.

Op internationaal vlak zijn de technische commissie ISO/TC 145 en de onderliggende werkgroepen zeer actief:

- In SC 1 wordt actief gewerkt aan de aanvullingen voor ISO 7001.
- In SC 2 wordt actief gewerkt aan de aanvullingen voor ISO 7010.

Bij het secretariaat komen regelmatig vragen binnen die betrekking hebben op de normen die onder deze commissie vallen. Een groot deel van de vragen heeft te maken met de symbolen van NEN-EN-ISO 7010 en de relatie met de nationale normen. Daarnaast zijn er ook veel vragen over de implementatie van deze symbolen.

BIJLAGE A

Verklaring van de stakeholdercategorieën

	Stakeholders	Omschrijving
1a	Directe gebruikers	Eindgebruiker van dienst, proces of product.
1b	Brancheorganisaties directe gebruikers	Als groep, in de vorm van belangenorganisaties.
2a	Voorwaarde scheppende organisaties/opdrachtgevers	Organisaties die de voorwaarden bepalen waaraan het product of dienst moet voldoen. Bijv. opdrachtgevers. Wetmatige voorwaarden worden door wetgevende instanties bepaald (zie onder 9).
2b	Brancheorganisaties van voorwaarde scheppende partijen	
3a	Adviserende organisaties	Organisaties die andere belanghebbenden inhoudelijk kunnen adviseren (bijv. ingenieursbureaus, adviesbureaus, consultancy).
3b	Brancheorganisaties van adviserende partijen	
4a	Uitvoerende/toepassende/dienstverlenende organisaties	Productnormalisatie: organisaties die het product gebruiken/toepassen in hun dienstverlening naar de eindgebruiker toe (bijv. aannemer, installateur). Dienstennormalisatie: organisaties die een proces of dienst verlenen aan de eindgebruiker (bijv. schuldhulpverlener).
4b	Brancheorganisaties van uitvoerende/dienstverlenende/toepassende partijen	
5a	Producenten/leveranciers van hoofdproduct	Bij productnormalisatie is dit de hoofdproducent/hoofdleverancier. Bij dienstennormalisatie wordt deze categorie niet gebruikt. De rol van 'producent/leverancier' wordt vervuld door de uitvoerende, dienstverlenende organisatie.
5b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van hoofdproduct	
6a	Producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	Bij productnormalisatie betreft dit producenten/leveranciers van producten die als grondstof, halffabricaat of rest-/afvalstof in de productketen voorkomen. Bij dienstennormalisatie betreft het de aanbieders van aanvullende diensten.
6b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	
7	Onderzoek- en kennisinstellingen	Instellingen die zonder direct commercieel belang kennisleverancier zijn of onderzoek verrichten. Bijv. onderwijsinstellingen, laboratoria, onderzoeksinstituten.
8	Controlerende instanties	Bijv. inspectiediensten, certificeringinstellingen.
9	Wetgevende instanties	Overheden.
10	Bestaande/nieuwe initiatiefnemers	Partijen die alternatieve initiatieven ondernemen vergelijkbaar met NEN (normen, certificatieschema's, richtlijnen etc.).
11	Contextbepalers groter geheel	Organisaties (bijv. stichtingen, platforms) die op generieke wijze betrokken zijn.